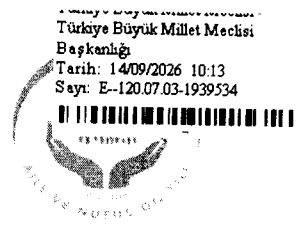

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/40366 6E111

ACELE

Sayı : E-72079556-610-22998297

Konu : Soru Önergeleri (7/40366)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.02.2026 tarihli ve 1803642 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Van Milletvekili Sayın Mahmut DİNDAR tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/40366 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/40366 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 63C28B3E-3F28-4999-B5C3-77671D8D57E3

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Van Milletvekili Sayın **Mahmut DİNDAR**'a Ait 7/40366 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Afet ve acil durum hallerinde Türkiye'de yaşanabilecek her tür ve ölçekteki afet ve acil durumlara etkin müdahale edilebilmesi için görev alacak kamu kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve gerçek kişiler İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığınca hazırlanan Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda belirlenmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu faaliyetlerinin yürütülmesi ile Psikososyal Destek Çalışma Grubunun koordinasyonundan sorumludur.

Bakanlığımız, Psikososyal Destek Çalışma Grubu görev ve sorumluluklarını TAMP'ta yer alan destek çözüm ortağı paydaş kurum ve kuruluşları koordine ederek iş birliği içinde yürütmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız Sivil Savunma Şube Müdürlüğü tarafından afetlere hazırlık ve müdahale kapasitesinin artırılması amacıyla planlama çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda, gönüllü ve alanında uzman personelden oluşacak 30 kişilik bir arama-kurtarma ekibinin kurulması planlanmış olup, söz konusu ekip AFAD tarafından verilecek eğitimleri tamamlayarak afet ve acil durumlarda AFAD koordinasyonunda görev alacak şekilde teşkil edilecektir.

"Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu" kapsamında bakanlığımıza verilen sorumluluklar doğrultusunda gerekli tüm çalışmalar yapılmış olup, görev alanımıza giren ve yerine getirilmeyen herhangi bir tedbir bulunmamaktadır.

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Kayıp kişiler veya çocuklarla ilgili iş ve işlemler İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü yahut Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yürütülmektedir.

Kayıp kişi veya çocuk bildirimleri Bakanlığımıza yapılmamaktadır. Kolluk güçlerine bildirim yapıldıktan sonra süreç adli ve idari yönden ilgili Bakanlıkların ilgili birimleri tarafından yürütülmektedir.

Ancak kolluk tarafından bulunduktan ya da çocuk ortaya çıktıktan sonra Adli Makamlarca Bakanlığımıza bildirilen çocuklar hakkında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında değerlendirme süreçleri başlatılabilmektedir. Gerekli sosyal inceleme yapılarak, çocuk ve aile ihtiyaç duydukları koruyucu ve destekleyici tedbirler çerçevesinde desteklenmektedir.

Bakanlığımızca deprem felaketi nedeniyle ailesinden ayrı düşmüş/refakatçisi olmayan 1.912 çocuk Aile Bilgi Sistemi Afet Yönetim Çocuk Modülü'nde kayıt altına alınmıştır. Yapılan kimlik kontrolü, bilimsel yöntemlerle kimliklendirme ve mesleki çalışmalar sonucunda 1.879 çocuk ailesine/aile yakınlarına teslim edilmiş, 6 çocuğumuz da aile odaklı hizmetlerden faydalandırılmıştır. 9 çocuğumuz Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda bakım ve koruma altındadır. 1 çocuğumuz reşit olarak kuruluştan ayrılmıştır. Kayıtlarımızda olan 17 çocuğumuz tedavi

sürecinde vefat etmiştir. Hastanelerde tedavisi devam eden çocuğumuz bulunmamaktadır. Kimliği belirlenemeyen çocuğumuz bulunmamaktadır.

Bakanlığımızca her ilde oluşturulmuş olan *Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetleri de yürütülmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda, depremde etkilenen çocuklara yönelik hane ziyaretleri gerçekleştirilmiş olup ihtiyaçları doğrultusunda gerekli sosyal hizmet müdahalelerinde bulunulmuştur.

Bakanlığımızca kayıt altına alınan 1.912 çocuğun kimliği, çeşitli bilimsel metotlarla tespit edilmiş olup bahse konu çocuklar kayıp çocuk olarak nitelendirilmemektedir.

28 Kasım 2024 tarihinde resmi olarak başlayan IPA II “*Acil Durumlara Duyarlı Çocuk Koruma Hizmetlerinin ve Desteklerinin Geliştirilmesi Yoluyla Çocukların Yaşamlarının İyileştirilmesi*” projesi kapsamında Bakanlığımız ve UNICEF iş birliği ile Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Hatay olmak üzere dört deprem ilinde çocuk yaşam merkezlerinin kurulmasına ilişkin çalışmalarımız devam etmektedir.

6 Şubat depremlerinin yaşandığı 11 ildeki kadın konukevlerinden hizmet alırken deprem nedeniyle yaşamını yitiren veya yaralanan kadın bulunmamaktadır. Depremi ilk anından itibaren depremlerden etkilenen illerden 34 kadın ve beraberindeki 33 çocuk ivedilikle diğer illerdeki kadın konukevlerine nakil edilmişlerdir.

Diğer taraftan 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem afetinin ardından geçici barınma alanlarında engelli ve yaşlı bireylerin sosyal hizmetlere erişimlerini sağlamak amacıyla çeşitli iş birliği faaliyetleri ve projeler yürütülmüştür.

Deprem bölgesinde engelli bireylere hizmet veren Adıyaman Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi, Hatay Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi ve Kahramanmaraş Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi hafif hasar almış ve tedbiren boşaltılmış, bakım hizmeti alan 141 engelli birey engelli birey diğer bakım merkezlerine nakledilmiştir. Deprem bölgesinde engelli bireylere yatılı bakım hizmeti veren özel engelli bakım merkezlerinden 987 engelli bireyin sair özel engelli bakım merkezlerine nakil işlemi tesis edilmiştir.

Yaşlılara yönelik kuruluşlara ait binaların üçünde ağır, altısında ise orta veya az hasar tespit edilmiştir. Bu kuruluşlar deprem sonrası tahliye edilerek hizmet alan 533 yaşlı diğer illerdeki yaşlı bakım kuruluşlarına yerleştirilmiştir. Bu kuruluşlardan hizmet alan yaşlılardan yaralanan ve/veya vefat eden yaşlı bulunmamaktadır.

Bunun yanı sıra 65+ Yaş Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki konteyner kentlere, toplam 60 adet engelli ve yaşlı bireylerin kullanımına uygun tuvalet ve banyo kurulumu gerçekleştirilmiştir. Konteyner kentlerde yaşamını sürdüren ve Bakanlığımızın evde bakım yardımından faydalanan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın yaşam standartlarını yükseltmek amacıyla UNICEF iş birliğinde Adıyaman iline 150 adet, Hatay iline 300 adet ve Kahramanmaraş iline 150 adet olmak üzere toplamda 600 adet klozete uyumlu engelli banyo/ tuvalet sandalyesi tedarik edilmiştir. Çeşitli konteyner üreticisi firmaların imalatlarının erişilebilirlik standartlarına uygunlukları Bakanlığımız teknik personellerince üretim tesislerinde yerinde kontrol edilerek, teknik raporlar hazırlanmış ve firmalara teknik destek sağlanmıştır.

Bakanlığımız ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde “Depremde Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Destek

Projesi” yürütülmüştür. Mayıs 2023-Haziran 2025 arasında yürütülen proje ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psiko-sosyal destek verilmesi amaçlanmıştır. Proje kapsamında, 4 ilde (Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya) belirlenen konteyner kentlere erişilebilir, tam donanımlı, 6 yatak kapasiteli Bakım ve Rehabilitasyon Üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşlı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmuştur. Ayrıca, konteyner kentlere saha ziyareti düzenlemek suretiyle engelli ve yaşlı bireylere bakım ve psiko-sosyal destek hizmetleri sağlanmıştır.

Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi, WHO koordinatörlüğünde Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı iş birliğinde Türkiye’de nitelikli toplum temelli ruh sağlığı hizmetlerinin sağlanması yoluyla ruhsal engelli bireylerin sosyal içermesine katkıda bulunmak amacıyla 2018-2023 yıllarında yürütülmüştür. Proje sonuçlarının başarısı; nitelikli toplum temelli hizmetlerin yaygınlaştırılması sürecine önemli katkı sağlamıştır. Başarılı sürecin ardından, ülkemizde yaşanan deprem felaketi de göz önüne alınarak Avrupa Birliği’nin (AB) desteği ile Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi II’nin 2024-2026 yılları arasında da sürdürülmesine karar verilmiştir. Ruhsal Engelli Bireyler için Sosyal İçerme Projesi ile öncelikle deprem bölgesi olmak üzere ruhsal engelli bireyler için:

- Toplum temelli bakım merkezlerinin yaygınlaştırılmasına,
- Hizmetlere ilişkin politika geliştirme, planlama, uygulama ve düzenleme çalışmalarını kanıta dayalı biçimde yürütmek üzere çalıştay ve odak grup toplantılarının düzenlenmesine,
- Bakım hizmetlerinde yetkin iş gücünü geliştirmek üzere eğitimler düzenlenmesine yönelik faaliyetler yürütülmeye devam edilmektedir.

Proje ile Bakım Verenlerin Eğitimi (CST Eğitimleri) kapsamında; deprem bölgesinin özel koşullarını daha iyi anlayabilmek amacıyla Hatay ilinde Aralık 2025 itibarıyla gelişimsel geriliği veya engeli olan çocukların aileleri ile pilot uygulama başlatılmıştır. Bu uygulama ile özellikle deprem bölgesinde görev yapan personele eğitim verirken dikkat edilmesi gereken noktaların belirlenebilmesi hedeflenmiştir. Söz konusu programın yaygınlaştırılmasına yönelik kolaylaştırıcı eğitimi düzenlenmiştir.

Engelli ve Yaşlı Alanında Uzun Süreli Bakım Hizmeti Sunan Kuruluşlarda Afet ve Acil Durum Planı Geliştirilmesi Projesi kapsamında; deprem felaketi yaşanmadan önce Bakanlığımıza bağlı yatılı kuruluşlarımızdan hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın; afet ya da acil durumlara karşı hazırlıklı olma, bu durumlar sırasında uygun becerileri sergileyip gerekli girişimlerde bulunma, afet ve acil durumlar sonrasında gereksinimlerini karşılayabilme gibi konularda ek ya da özelleştirilmiş hizmet ya da uyarlamaların geliştirilmesi, afet ve acil durum planlarının revize edilmesi amacıyla hazırlanan projeye genel bütçeden pay ayrılmıştır. 2025 Ekim ayında Çanakkale ilimizde, afet alanında tecrübesi olan ekip arkadaşlarımızla birlikte odak grup toplantısı yapılmış, güçlü yönlerimiz ve zayıf yönlerimizle ilgili rapor hazırlanmıştır. Toplantı raporuna istinaden, afet durumunda kuruluş bazlı tahliye planı ve ilk 72 saatte yapılması gerekenlerle ilgili hazırbulunuşluk çalışmaları yapılmaktadır.

Öte yandan Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYD) aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık

Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve sürekli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

TAMP kapsamında Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu faaliyetlerinin yürütülmesinde ayni bağışların toplanmasından, tasnif edilmesinden ve dağıtımından Bakanlığımız sorumludur. Ayrıca SYD Vakıfları aracılığıyla ilgili mevzuat çerçevesinde afetten etkilenen hanelere yönelik acil temel ihtiyaç, ev eşyası ve barınma yardımları yapılmaktadır. Bu kapsamda afetin yaşandığı ilk andan itibaren deprem bölgesindeki şehirlerimize ulaşmak için tüm birimlerimiz seferber olmuştur. TAMP-Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu kapsamında ulusal ve uluslararası ayni bağış depoları aracılığıyla ayni bağış kabulü ve dağıtımını titizlikle yürütülmüştür. Bununla birlikte 6 Şubat depremleri nedeniyle afetten etkilenen vatandaşlarımızın afet bölgesinde ve tahliye edilmiş oldukları illerde acil ve temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla ivedilikle ödenek aktarımları gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında %40 ve üzeri oranda engelli raporu olan, sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Aylığı; 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli olan yakını bulunan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Yakını Aylığı bağlanmaktadır.

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 60/c-1 ve 60/c-3 kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, optik katılım payı muhteviyatında ödedikleri katılım payı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından söz konusu kişilere geri ödenmektedir.

Ayrıca yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Ulusal VEFA Programı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç, cihaz, protez vb. ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, özel eğitime ihtiyacı olan özel gereksinimli öğrencilere yönelik Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması gibi yardım programları yürütülmektedir.

Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşların hizmet verdiği binalarda performans analizi ve güçlendirme çalışmaları, "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği" ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır. Bu kapsamda depremden önce Bakanlığımızın kamu hizmeti sunduğu bina ve yerleşkelerin deprem denetimi yapılmıştır. Bu denetim kapsamında depremden önce tespit edilen riskli bina sayısı 9'dur. Bu riskli binalara ilişkin depremden önce alınan tedbirler; güçlendirme yapılarak kullanıma devam edilebilecek sağlamlıkta olan binaların güçlendirilmesi, güçlendirme yapılamayacak potansiyeldeki binalar için ise yıkım kararının alınması olmuştur.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, diğer Bakanlıkların görev ve yetki alanına girdiğinden Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.